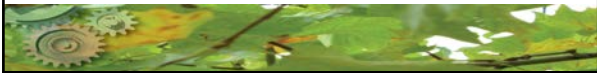

BLIR ALL INDUSTRI NÅ GRØNN OG BÆREKRAFTIG?

Grete Rusten (økonomisk geografi)
Institutt for geografi
UIB

SDG-Konferansen 10.2.2021

1

INNHOOLD

1. Den grønne ideen
2. Grønne strategier og forretningsmodeller
3. Er næringslivet beviselig grønt?

Konklusjon

2

1. DEN GRØNNE IDEEN

Noen milepæler:

1989 Blueprint for a **Green** Economy (rapport initiert av britiske myndigheter som en oppfølging av FNs fokus på bærekraft)

1990 Bergen ICC International Chamber of Commerce and UN. I Gro Harlem Brundtlands åpningstale sies det at næringslivet er en del av problemet, men også en del av løsningen.

2008 Finanskrisen- OECDs rapport- Towards Green Growth (2011)

2019 EU-Rapporten The European Green Deal som handler om hvordan en skal gjøre økonomien i Europa grønn og konkurransedyktig

3

4

DET GRØNNE ER FOR MANGE FORETAK BLITT EN FORRETNINGSSTRATEGI

TIMING:
A) Født grønn
B) Grønn som en omstrukturingsprosess

FORDELENE:

- Merkevarbygging
- Rekrutteringsstrategi
- Økt konkurransekraft (effektivisering, markedsdifferensiering, økt gjennomslag)

5

HVA SOM PÅVIRKER STRATEGIENE

- Kunnskap
- Kundene
- Leverandørene
- Konkurrentene
- Investorene
- Markedet generelt
- Politikk og regulering
- Samfunnsansvar

6

HINDRINGER FOR GRØNN IMPLEMENTERING INNEN NÆRINGSLIVET

- Kunnskapsmangel (mangel på rollemodeller)
- Motivasjonsmangel (insentiver)
- Koordineringsutfordringer
- Mangelfulle indikatorer og evalueringer
- Risikovillig kapital

7

3. ER NÆRINGSLIVET BEVISELIG GRØNT?

8

Eksempel 1: GRØNNVASKING OG "NÆRSYNT" INVESTERINGER

1. Internasjonale pensjonsfond investerer i grønne prosjekter langt unna uten egentlig å sette seg inn i detaljene hva angår miljøeffektene (eks. småkraftverk)
2. Grønne fornybarinvesteringer kalkulerer ikke inn alle former for miljøforstyrrelser i hele økosystemet (habitat-forringelse, fragmentering).

9

**Eksempel 2: REKYLLEFFEKTER
(REBOUND-EFFECTS)**

- Manglende oversikt og kontroll
- Tilsynelatende positive miljøeffekter kan ha uheldige eksterne ringvirkninger som i sum er så negative at de overstiger fordelene

10

**HVORDAN KAN VI FORHINDRE NÆRSYNTHET OG
REKYLLEFFEKTER?**

Vi må ha god innsikt og ta hensyn til:

1. **Hele** produksjonssystemet
Produktmarkedet
2. Ansvarets geografiske rekkevidde
Juridisk, etisk, sosialt og økologisk
3. Livssyklusberegninger. Den temporale dimensjonen av miljøeffekter må taes på alvor)
4. Utskiftingskostnader (materialforbruk, avhending, sirkulering).
5. Eksterne ringvirkninger

11

STANDARDISERINGSDILEMMAET

Like eller likeverdige betingelser?

1. Kontraproduktiv rapportering (side opp og ned), og mangel på evalueringspraksis, og oppfølging.
2. For rigide kriterier som skjærer alle over en kam.

12

KONKLUSJON: BEHOVET FOR KOORDINERT
INNSATS

Behovet for institusjonelle rammeverk som har fokus på å minimalisere negative miljøeffekter. Det krever et koordinert ansvar som også må tillegges andre enn bare næringslivet selv.

13

KONKLUSJON: PROBLEMET MED DET GRØNNE

1. **Grønn** er blitt en forretningsstrategi, men foretakene har ikke full kontroll over produksjonssystemets miljøavtrykk. Vi mangler et fullgodt institusjonelt rammeverk som **over alt** i globale produksjonssystemer tar tak i denne type utfordringer.
2. Det **"grønne"** frir oss ikke fra det nærmest konstante dilemmaet mellom **verdiskaping, arbeidsplasser og økologiske effekter.**
3. **Grønn** suksess leder til økonomisk suksess og vekst som gir økt industriell aktivitet og forbruk og bidrar til å overbelaste planeten.

14

ER NÆRINGSLIVET NÅ GRØNT?

SVARET ER NEI

TAKK FOR MEG

15

MINE GRØNNE PUBLIKASJONER

Green public procurement (ongoing)

Are all industries now green...chapter for book Green Economy, Edvard Elgar (2021- ongoing)

Haarstad, H. og Rusten, G. 2018. Grønn omstilling – norske veivalg. Universitetsforlaget: Oslo

Rusten, G. 2016. The structure, strategy and geography of Green Certification Services. In Jones,A., Ström P., Hermelin, B. and Rusten, G. (eds): Services and the Green Economy. Palgrave Macmillan 2016

Haarstad, H. & Rusten, G. 2015. The challenges of greening energy: policy/industry dissonance at the Mongstad refinery, Norway.

Rusten G and Bryson J.R. (2010) Industrial design, competition and globalisation.

Avdeling / enhet
